దళిత సాహిత్యం మాదిగ దృక్పథం

దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

దళిత సాహిత్యం
మాదిగ దృక్పథం

డా॥ దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

సొసైటీ & ఎడ్యుకేషన్ ట్రస్టు
హైదరాబాదు
2008

Dalita Sahityam: Madiga Drukpatham

(Essays on Literary Criticism)

Written by Dr. Darla VenkateswaraRao
M.A., (Telugu). M.A. (Sociology), PGDLTL, Dip.in.Skt, M.Phil., Ph.D., (Telugu)

Lecturer (Sr.Scale),
Department of Telugu,
School of Humanities,
University of Hyderabad,
Gachibowli, Hyderabad-500 046., A.P.

Home Page: www.vrdarla.blogspot.com
Email: vrdarla@gmail.com darlash@uohyd.ernet.in
Phone: 09989628049, Office: 040-23133563

First Edition : 2008
Copy Right : Author.
Copies : 500
Price : 50/-

For Copies :

M.Manju Sree, Govt, JR. Lecturer in Telugu,
House No: 4-8-89, Alamapally, Vikarabad, Ranaga Reddy Dist.

Dr. Darla Ravi Kumar, Telugu Pandit,
Cheyyery Agraharam, Via: Anathavaram (S.O.)
East Godavari Dist., A.P., India - 533 222.

www.madigakavulu.blogspot.com
www.societyandeducation.org
(Free download for research scholars, Ph: 9396202960)

Samantara Book House,
Lakdi-ka-pool, Red Hills, Hyderabad.

Prajasakti Book House, Chikkadapalli, Hyderabad.

Visalandhra Book House, Hyderabad
Navodaya Book House, Hyderabad

DTP: Majji Durgarao. Mobile:09848248003

Cover Page: Ravi Shankar

Printed at : Shree Graphics, Red Hills, Hyderabad.

అంకితం

(మాదిగ చరిత్ర, సంస్కృతి, సాహిత్యం పై విశేషమైన పరిశోధన చేస్తున్న వారిలో Prof. Simon Charsley, Hon. Senior Research Fellow, Faculty of Law, Business and SocialSciences, University of Glasgow, Scotland., ఒకరు. మాదిగలపై ఆయన చేస్తున్న పరిశోధనను గుర్తించి కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా డా// దార్ల వెంకటేశ్వరరావు, డా// జె.భీమయ్య గార్ల ఆధ్వర్యంలో University of Hyderabad లో మాదిగ రిసెర్చ్ స్కాలర్స్ ఆయనను సన్మానించారు. చిత్రంలో ఎడమ వైపున ప్రొఫెసర్ సైమన్ చార్సీ, కుడివైపున ఆయనను సన్మానిస్తున్న డా// దార్లను చూడవచ్చు.)

దళిత, మాదిగ జీవితాల్లో కొత్త వెలుగులు ప్రసరించాలని
ఆకాంక్షించే ఉద్యమకారులు, సాహితీ వేత్తలు, పరిశోధకులు, మేధావులందరికీ...
కైమోడ్పులతో.....

- - దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

కృతజ్ఞతలు

హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయంలో అధ్యాపకుడిగా అవకాశం కలిగించి సాహిత్యంలో కృషి చేసేందుకు ప్రోత్సహించిన విశ్వవిద్యాలయం వారికి...

నా రచనలను, భావజాలాన్ని గౌరవిస్తూ స్వేచ్ఛనిస్తూ ప్రోత్సహించే మా తెలుగు శాఖ అధ్యక్షులు ప్రముఖ, రచయిత, విమర్శకులు ఆచార్య బేతవోలు రామబ్రహ్మం గారికి...

ఎం.ఏ నుండి పిహెచ్.డి. వరకు పాఠం చెప్పి సహ అధ్యాపకుడిగా ఆదరించిన గురువర్యులు ఆచార్య పరిమి రామనరసింహం గారికి, ఆచార్య శరత్‌జ్యోత్స్నారాణి గారికి, ఆచార్య ఎన్.ఎస్. రాజు గారికి, ఆచార్య కె.కె. రంగనాథచార్యులు గారికి, ఆచార్య జి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం గారికి, ఆచార్య ముదిగొండ వీరభద్రయ్య గారికి, ఆచార్య రవ్వా శ్రీహరి గారికి, ఆచార్య జి. అరుణకుమారి గారికి, డా// పిల్లలమర్రి రాములు గారికి తదితరుల అందరికీ....

నన్ను ఎల్లప్పుడు ప్రోత్సహిస్తున్న ఆచార్య గుజర్లమూడి కృపాచారి గారికి, ఆచార్య కేతు విశ్వనాథ రెడ్డి గారికి, చేకూరి రామారావు గారికి, ఆచార్య కోవెల సంపత్కుమారాచార్య గారికి, ఆచార్య ఆకురాతి పున్నారావు గారికి, ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ గారికి, ఆచార్య ఎండ్లూరి సుధాకర్ గారికి, డా// బన్న అయిలయ్య గారికి, ఆచార్య యోహాన్ బాబు గారికి.....

దళిత సమస్యల పరిష్కారం కోసం పోరాడుతూనే మాదిగల స్వీయ అస్తిత్వం కోసమై ఉద్యమం చేస్తున్న కార్య కర్తలందరికీ,

ఎస్.సి. వర్గీకరణ సమస్యను ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమంగా ఆహ్వానించిన వారందరికీ....

ఈ వ్యాసాలను ప్రచురించిన ప్రజాసాహితి, సాహితీ కౌముది, ప్రకాశిని, అరుణతార, హైదరాబాదు మిర్రర్, వార్త మొదలైన పత్రికల యాజమాన్యానికి...

ఈ పుస్తకంలోని వ్యాసాలను ఇంటర్నెట్ పత్రికలు ఈమాట, ప్రజాకళ, దట్స్ తెలుగు, ప్రాణహిత మొదలైన మాస పత్రికలలో ప్రచురించినందుకు ఆ యాజమాన్యానికి...

ఈ పుస్తకంలోని *తెలుగు దళిత కథాపరిణామం* వ్యాసాన్ని తెలుగు కథా సాహిత్యం : ఆధునిక దృక్పథం గ్రంథంలో ముందుగా ప్రచురించిన ఆచార్య శరత్‌జ్యోత్స్నారాణి గారికి, రాగవాసిష్ఠం పై రాసిన వ్యాసాన్ని జాతీయ సదస్సు పరిశోధన ప్రత్యేక సంచికలలో ప్రచురించిన ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ డా// కేశవులు గారికి....

ఈ వ్యాసాలు రాసేటప్పుడు వివిధ చర్చలలో పాల్గొని పుస్తకానికి "మాదిగ చైతన్యం" పేరుతో ముందుమాట రాసిన హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, తులనాత్మక సాహిత్యం అధ్యాపకుడు డా॥ జె. భీమయ్య గారికి....

ఆంగ్లంలో అభిప్రాయాన్ని రాసిచ్చిన హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం, సామాజిక శాస్త్ర అధ్యాపకుడు డా॥ జి. నాగరాజు గారికి, వర్గీకరణ సమస్యపై ఒక మంచి పుస్తకాన్ని రాసి దానికి నన్ను అభిప్రాయం రాయమనడమే కాకుండా, ఈ పుస్తకంపై లోతైన విశ్లేషణతో ఒక చిన్న సిద్ధాంత వ్యాసంలా తన అభిప్రాయాలను రాసిన సాంబయ్య గుండిమెడ గారికి...

ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించిన సొసైటీ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ ట్రస్టు సభ్యులు పి.వి. కిరణ్ కుమార్, రవి కుమార్, శివరాం ప్రసాద్, గార్లకు...

నా సుఖః దుఖాలలో నాతో సమానంగా పయణించే నా సహధర్మచారిణి, నా జీవిత భాగస్వామి మంజుశ్రీకి...

నా కుటుంబ సభ్యులకు... నా కృతజ్ఞతలు

నాకు ఎప్పుడు అందుబాటులో ఉండి, నా ప్రసంగాలను, రచనలను ఎప్పటికప్పుడు టైపు చేసి వెంటనే ఆన్ లైన్, ప్రింట్ మీడియాలకు పంపించడానికి ఎంతో శ్రద్ధ చూపిస్తున్న నా పరిశోధక విద్యార్థి మజ్జి దుర్గారావుకి ఆశీర్వచనాలు.

ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించేటప్పుడు, అంతకు ముందు పత్రికలకు పంపేటప్పుడు ప్రూఫ్ రీడింగ్ లో సహకరించిన పరిశోధక విద్యార్థులు జరుపుల రమేష్, మద్దిరాల సిద్ధార్థలకు, వివిధ రకాలుగా సహకరించిన దార్ల సుధీర్ కుమార్, దార్ల మురళిలకు నా అభినందనలు.

మా విశ్వవిద్యాలయంలో జరిపే దళిత సమావేశాలలో పాల్గొనే అవకాశం కల్పిస్తున్న దళిత స్టూడెంట్స్ యూనియన్, అంబేద్కర్ స్టూడెంట్స్ యూనియన్ ల వారికి,

ఈ వ్యాసాలను పత్రికల్లో చదివి వెంటనే వివిధ విషయాలను చర్చిస్తూ, ప్రోత్సహించే ప్రముఖ రచయిత డా॥ బోయి జంగయ్య, మాదిగ దండోరా ఉద్యమ నాయకుడు, రచయిత కృపాకర్ మాదిగ, ప్రముఖ రచయితలు జూపాక సుభద్ర, తాళ్ళూరి లాబన్ బాబు, డా॥ జి.వి. రత్నాకర్, డా॥ కేశవ్ కుమార్ గార్లకూ...

దిగుమర్తి సురేష్, గురజాల రవి, హరినాథ్, ధనరాజ్, ఐనాల సైదులు, పసునూరి రవీందర్, జి. సీతా రాములు, నవజీవన్, ఎజ్రా శాస్త్రి, ఇ. వెంకటేష్, పొన్నాల బాలయ్య, కదిరి కృష్ణ, సిద్ధంకి యాదగిరి, భట్టు సుధాకర్ తదితరులందరికీ నా కృతజ్ఞతలు.

ఈ పుస్తకాన్ని అందంగా ముద్రించిన శ్రీ గ్రాఫిక్స్ వారికి, ముఖ చిత్రాన్ని అందంగా చిత్రించిన రవి శంకర్ గారికి, అందరికీ కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

- దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

విషయసూచిక

అంకితం	3
కృతజ్ఞతలు	4
ఒక అస్తిత్వ ఉద్యమ ఆరాటం –డా// దార్ల వెంకటేశ్వరరావు	7
మాదిగ చైతన్యం - డా// జె. భీమయ్య	8
FROM CARRION TO CLARION - Dr. Nagaraju Gundimeda	1 2
రాగవాసిష్ఠం- నాటక వైశిష్ట్యం	1 3
తెలుగు దళిత కథాపరిణామం	2 6
వర్గీకరణ వాదానికి శాస్త్రీయ దృక్పథం	3 2
దళిత సాహిత్యం: మాదిగ దృక్పథం	3 9
దళిత సమస్యలపై ప్రజాసాహితి దృక్పథం	4 9
ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ కథల్లో వస్తు వైవిధ్యం - సామాజిక వాస్తవికత	6 0
అనుబంధం:	
మాదిగ సాహిత్యం: తెలుగు సాహితీ ఫలంకంపై కొత్త దరువు - సాంబయ్య గుండిమెడ	6 8
ఉపయుక్త గ్రంథ సూచిక	93

ఒక అస్తిత్వ ఉద్యమ ఆరాటం

సమాజంలో జరిగే వివిధ సంఘటనల ప్రత్యక్ష స్పందనలు దళిత సాహిత్యంలో కనిపిస్తున్నాయి. అందులో కులం ఆధారంగా కొనసాగే వివక్ష మరీ ముఖ్యమైంది. వివక్షను ప్రశ్నించడం దళిత సాహిత్యంలో ప్రధానంగా కనిపిస్తున్నా, అలాంటి వివక్షే మళ్ళీ దళితసాహిత్యంలోనూ కనిపిస్తుంది. మన భారతీయ సమాజం కులవ్యవస్థ అనే నిచ్చెన మెట్లతో నిర్మితమై ఉండటం వల్ల వివక్ష అనేక పొరలు పొరలుగా ఉంటుంది. అది దళిత సాహిత్యంలోనూ ప్రతిఫలిస్తుంది. దీన్ని శాస్త్రీయంగా విశ్లేషింస్తూ రాసిన కొన్ని వ్యాసాలను ఒక సంపుటిగా తీసుకొస్తున్నాను.

సమాజం నుండి విడిగా సాహిత్యాన్ని చూడలేకపోయినా, సమాజంలో అన్ని సమస్యలను కొన్ని సందర్భాలలో సాహిత్యం పట్టించుకోకపోవచ్చు. అలా విస్మరణకు గురైన వారి నుండి కూడా నేడు సాహిత్యం వస్తుంది. ఆ సాహిత్యం అస్తిత్వ ఉద్యమాల్లో భాగమైంది. ఆత్మగౌరవ ప్రతిఫలనమయ్యింది. అది అంతటితో ఆగకుండా ఒక ప్రత్యేక ధోరణిగా, వాదంగా, ఉద్యమంగా నిలదొక్కుకొని స్వీయ అస్తిత్వంతో ముందుకు వెళుతుంది. అలా ముందుకు వెళ్తున్న సమకాలీన సాహిత్యంలో ఒక ప్రధాన ఉద్యమం మాదిగ సాహిత్య ఉద్యమం. ఇది అంబేద్కర తాత్త్విక భూమికను, ఆయన పోరాట పటిమను ఆదర్శంగా తీసుకొని ముందుకు వెళ్తున్న ఉద్యమం. తమ సాంస్కృతిక మూలాలను పునర్మూల్యాకనం చేసుకుంటూ అన్ని సంస్కృతులు గొప్పవేనని చాటుతూ ముందుకొస్తున్న ఉద్యమం. దీనిలోని వ్యాసాలు ఒక చారిత్రక నేపథ్యాన్ని కలిగి జాతి అస్తిత్వాన్ని ప్రతిఫలించే చైతన్యంతో కనిపిస్తాయి. వీటిని చదివిన ప్రజాస్వామిక వాదులందరూ మాదిగ ఉద్యమం సాహిత్య అస్తిత్వాన్ని స్వాగతిస్తారని నమ్ముతున్నాను.

- దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

డా// జె. భీమయ్య, M.A., M.A., M.Phil, Ph.D.
లెక్చరర్, తులనాత్మక సాహిత్య కేంద్రం,
హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయం.
గచ్చిబౌలి, హైదరాబాదు – 500 046
Ph: 040- 2313 3356, Cell: 09492304730
Mail: jbsh@uohyd.ernet.in

మాదిగ సాహిత్యం

సాధారణంగా రచయితలు తాము ప్రచురించే పుస్తకాల్లో ముందుమాటలను ఆయా రంగాలలో ముఖ్యంగా సాహితీ రంగంలో అనుభవం, కీర్తి ప్రతిష్టలు మరియు నిష్ణాతులైన వ్యక్తుల చేత రాయించుకోవటం పరిపాటి. ఇది ఒక బలమైన సాంప్రదాయంగా సాహితీ జగత్తులో కొనసాగుతున్నది. ప్రసిద్ధ భారతీయ ఆంగ్ల నవలా రచయిత ముల్క్‌రాజ్ ఆనంద్ రచించిన మొట్టమొదటి నవల "అంటచబుల్' (1935)కి ఇ.యం. ఫోర్‌స్టర్ ముందుమాట రాయటంతో ఇంగ్లాడులోని "పెంగ్విన్ పబ్లికేషన్స్' ప్రచురించింది. అంతకు ముందు ఆ నవలను ప్రచురించటానికి ప్రచురణ కర్తలు నిరాకరించారు. ఆనాటి ప్రచురణ కర్తల స్వభావాన్ని ఆర్థిక పరిభాషలో గుత్తాధి పత్యంగాను, సామాజిక రీతిలో బ్రాహ్మణత్వంగా పోల్చవచ్చు. డబ్బే ప్రధానాంశంగా మారిన ఈ రోజుల్లో అటువంటి పరిస్థితికి తెరపడింది.

నా దృష్టిలో పుస్తకానికి ముందుమాట అనేది ఒక టార్చ్‌లాంటిది. వార్తా పత్రికల్లోని సంపాదకీయం లాంటిది. శరీరంలోని అన్ని అవయవాలతో అనుసంధానంగా విధి నిర్వహించే గుండెకాయలాంటిది. పుస్తకంలో జాలువారిన రచయిత మనోభావాలను ప్రతిబింబిస్తూ ముందుమాట రాయటం అంత సులువైన పనేమీకాదు. విప్లవ రచయితలు సైతం విప్లవోద్యమాలతో సంబంధమున్న వ్యక్తుల చేతనే ముందుమాటలు రాయించటం జరుగుతుందే. ఒక పుస్తకంపై రకరకాల అభిప్రాయాలు వెలువడవచ్చు. ముందుమాటలోని అభిప్రాయాలే సర్వస్వం కాజాలవు. అలాంటపుడు ఫలానా వ్యక్తే తన పుస్తకానికి ముందుమాట రాయాలని రచయిత పట్టుబట్టటం మొండితనమే అవుతుంది. రచయిత అభిప్రాయాలు ఎలా ప్రతిబింబించినా, పాఠకుడే అంతిమ న్యాయ నిర్ణేత.

పుస్తకానికి ముందుమాట రాసే వ్యక్తి అనుభవజ్ఞుడై, విషమ నిష్ణాతుడై ఉండాలని లేదా కనీసం వయస్సులోనైన తనకంటే కొంత పెద్దవాడై ఉండాలని ఒక నిభందనగా రచయితలు ఏర్పరచుకున్న "సాంప్రదాయాన్ని' "బ్రేక్' చేస్తూ ఏ అనుభవం లేని, విషయ నిపుణత ఆశించినంతగా లేని నాతో తన పుస్తకానికి "ముందుమాట' రాయించిన డా// దార్ల వెంకటేశ్వర రావు అభినందనీయుడు.

మనిషిని మనిషిగా గుర్తించని సమాజం ఇంకా బతికే ఉందనటం అతిశయోక్తి కాదు. వర్ణ ధర్మంపై మొలిచిన "కులం' మొక్క ఏపుగా పెరిగి మర్రి ఊడల్లా సమాజమంతటా ప్రాకింది. కృత్రిమ సంస్కృతిలో రూపుదిద్దుకున్న నగరవాసి యొక్క యాంత్రిక జీవితం సామాజిక కులజాడ్య సమస్యను అంతగా పట్టించుకోదు. గ్రామ పెత్తందార్ల అదుపాజ్ఞల్లో ఉంటూ, కుల వివక్షకు గురవుతూ ఆర్థిక దుస్థితికి లోనైన సామాన్య దళిత జీవి వ్యథ వర్ణనాతీతం. ఇలాంటి బడుగు జీవుల దుస్థితి సాహితీకరించబడినా తమ జీవితానుభవాలను అక్షరాలలో చూసుకోలేని అభాగ్యులు ఎందరో ఉన్నారంటే ఆశ్చర్యం లేదు. సంస్కరణ వాదంతో మొదలైన దళిత జీవిత చిత్రీకరణ అభ్యుదయ రచనగా ఎదుగుతూ తిరుగుబాటు సాహిత్యంగా రూపుదిద్దుకుంది. నేడు దళిత వాదానికి ఎవరి సానుభూతి అక్కరలేదు. తమదైన శైలిలో గుర్తింపుకు, సమాన హక్కులకై నిరంతర పోరాటం చేస్తున్న దళితులు ఒక సామాజిక శక్తిగా ఎదుగుతున్నారు.

కులమతాలు మనం ఏర్పరచుకున్న అడ్డుగోడలని నిజమైన ప్రేమకు ఇవేవి అడ్డం రావని "ప్రేమ' కంటే బలమైన శక్తి ఏదీ లేదని తెలియజెప్పే అరుంధతీ వసిష్ఠుల ఆదర్శ వివాహం కులాంతరాలు పెంచుతున్న సవర్ణ హిందువులకు కనువిప్పు అవుతుంది. బోయి భీమన్న గారి "రాగా వాసిష్టం' నాటకాన్ని ఈ సందర్భంగా దార్ల తన పుస్తకం ప్రారంభంలోనే ప్రస్తావించటం దళిత సాహితీ చరిత్రక్రమాన్ని పాటించడమే అవుతుంది.

మాదిగ దండోరా ఉద్యమం, దాని దృక్పథం, ఆశయాలు దార్ల పుస్తకం నిండా పరుచుకొని ఉన్నాయి. అంబేద్కర్ ఆశించిన సామాజిక న్యాయం, సమానత్వం ప్రతిఫలించే దిశగా దండోరా ఉద్యమం కొనసాగుతున్న వైనాన్ని దార్ల తన పుస్తకంలో ప్రస్తావించటం మాదిగ చైతన్యాన్ని దాని పోరాట పటిమను తెలియ జెప్పే బాధ్యతను నిర్వహించటమే అవుతుంది. మాదిగ చైతన్యం రివ్వున ఎగసిపడే విధంగా ఉద్యమ కాంతులు మన రాష్ట్ర నలు మూలల ప్రసరించాయి. సామాజిక న్యాయంలో భాగంగానే రిజర్వేషన్ ఫలాలు ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా పంపిణీ జరగాలనే డిమాండ్‌తో దండోరా ఉద్యమం ముందుకెళుతుంది.

దళితుల సమస్య పరిష్కారానికి దళితేతర ప్రజాతంత్ర శక్తుల తోడ్పాటు ఎంతైన అవసరమేనని గుర్తించాల్సి ఉంది. అలా కానపుడు దళిత ఉద్యమాలు పరిమితుల్లోనే ఉండిపోతాయి. మాదిగ దండోర ఉద్యమాన్ని పరిమిత అర్థం నుండి విస్తృత అర్థంలోకి తెచ్చే క్రమంలో దాని స్వరూప స్వభావాన్ని మార్చే ప్రక్రియ ఎంతైనా అవసరమనే భావన చాలామందికి ఉంది. రిజర్వేషన్ వర్గీకరణ నేపథ్యంగానే ఈ ఉద్యమం పుట్టిందనే అపవాదు. నిజానికి వర్గీకరణ సమస్య దళిత సమస్యల్లో ప్రధానాంశమే. దళితుల సమస్య పరిష్కారానికి, సమైఖ్యతకు దోహదపడే విధంగా వర్గీకరణ సమస్యను పరిష్కరించాలి. అంతర్గత సమస్యలను పరిష్కరించుకోకుండా దళిత సమైఖ్యతను కోరటం గురువింద చందమే అవుతుంది. దళితుల్లో 62 ఉపకులాలు ఉన్నాయన్న నిజం దండోరా ఉద్యమం మూలంగానే బైటికి వచ్చింది. ఇన్ని ఉపకులాలు అట్టడుగున పడి ఉన్నాయి కాబట్టే, ఇది మాల మాదిగల సమస్యగానే ఉపరితలంపై కనిపిస్తున్నది. మాదిగ చైతన్యాన్ని మాదిగ

ఉపకులాల ప్రాతినిధ్య చైతన్యంగానే అర్థం చేసుకోవాలి. జస్టిస్ రామచంద్ర రాజు కమీషన్‌తో ప్రారంభమైన దండోర సమస్య అధ్యయన ప్రస్థానం ఎన్నో ఒడిదొడుకులను అధిగమిస్తూ ఉషా మెహ్రా కమీషన్ దాక కొనసాగింది. పార్లమెంటులో ఒక నిర్దిష్టమైన చట్టం తీసుకవస్తే గాని దండోరాకు విముక్తి కలుగదేమో!

అంబేద్కర్ చేసిన సామాజిక కృషిని స్పృశించకుండా, దళిత సాహిత్యాన్ని చర్చించలేం. కుల రహిత సమాజ ఆవిర్భావానికై అంబేద్కర్ చేసిన సామాజిక పోరాటం ఒక చారిత్రాత్మక ఘట్టం. కులమత విశ్వాశాలను ప్రేరేపించే హిందూ ధర్మశాస్త్రాలను నిర్వందంగా వ్యతిరేకించాడు. కులాంతర వివాహాలు జరుగుతున్నప్పటికి కులం పోవటం లేదు. కులం పునాదులపై నిర్మింపబడిన హిందూ మతం వర్ధిల్లినంత కాలం కులం నిర్మూలన జరుగదనేది అంబేద్కర్ అభిప్రాయం. ఆయన హిందువుగా జన్మించినా, తాను హిందువుగానే చనిపోరాదన్న ఆలోచన బౌద్ధ మత స్వీకరణకు గట్టి పునాది వేసింది. మానవత్వం, సమానత్వ భావన, ప్రేమ లాంటి సుగుణాలు హిందూ మతంలో కొరవడిన కారణంగానే దళితులకు ఆ మతంలో విముక్తి లేదని తేల్చిచెప్పాడు అంబేద్కర్. తన తండ్రి బ్రిటీషు సైన్యంలో పనిచేయటం, తాను ఆర్థికంగా కొంత నిలదొక్కుకొని ఉన్నందు వల్ల విదేశాల్లో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించటానికి అవకాశమేర్పడింది. తన స్థాయిలోనూ తనకు కులపరంగా అవమానం కలగటం తన జాతి మొత్తాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి తోడ్పడింది. విదేశాల్లో తాను నేర్చుకున్న విద్యను తన జాతి విముక్తికై దారపోశాడు. సామాజిక పోరాటాలు నిరంతరంగా నిర్వహించాడు. ఇది అంబేద్కర్ గొప్పతనం.

నాటి నుండి నేటి వరకూ హీనంగానే చూడబడుతున్న దళితులకు రిజర్వేషన్ అనే రాజ్యాంగ ఉపశమనం అంబేద్కర్ సాధించి పెట్టక పోయినట్లయితే అంబేద్కర్‌ను శత్రువుగా పరిగణించే అగ్ర వర్ణాల ఇళ్ళల్లో, పోలాల్లో దళితులు ముఖ్యంగా మాదిగలు పని మనుషులుగా, పాలేర్లుగా ఉండేవారు. అంటే అందరికీ ఈ రిజర్వేషన్ వల్ల విముక్తి లభించిందని కాదు. పని మనుషులుగా, పాలేరులుగా ఉండటం లేదని కాదు. కొంతమంది దళితులైనా పైకొచ్చారనే వాస్తవాన్ని కాదనలేం. కానీ, అధిక సంఖ్యాకులైన దళిత పేదలకు రిజర్వేషన్ ప్రయోజనాలు చేరటం లేదనేదే బాధ. ఇలాంటి పరిస్థితిల్లో రిజర్వేషన్ ఫలాలను ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా అనుభవించాలనే డిమాండ్ సరియైనదే.

రాజ్యాంగ ప్రయోజనాలను జనాభా నిష్పత్తిపై దళిత ఉపకులాల మధ్య పంపిణీ చేయమని అడగటం దళితులను విడగొట్టటమేననే అపోహకు దారితీసింది. రిజర్వేషన్ ఫలాలను అనుభవించిన వారే మళ్ళీ మళ్ళీ అనుభవించటం ద్వారా "క్రిమిలేయర్' పుట్టుకొచ్చింది. ప్రైవేటు సంస్థల్లో రిజర్వేషన్ అమలు చేయాలనే డిమాండ్ క్రిమిలేయర్ వర్గానిదే. ఈ డిమాండ్ సరైందా? కాదా? అని తేల్చేముందు ప్రభుత్వ సంస్థల్లో అమలవుతున్న రిజర్వేషన్ ప్రయోజనాలు ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా పంపిణీ అవుతున్నాయా? లేదా? అనేది ముందు చూడాలి. అగ్ర వర్ణాల ఇండ్ల ముందు పని మనుషులుగాను, వారి పోలాల్లో పాలేరులు గాను కొనసాగే పరిస్థితి నుండి "రిజర్వేషన్ తంతు' కొంత మేరకు ఒక

పార్శ్వంలో దళితులను కాపాడినా, మరో పార్శ్వంలో అది ఒక దళితుని ఇంట్లో సాటి దళితుడు పనిమనిషిగా ఉంటున్న వైనాన్ని కల్గించింది. ఒక దళిత ఉన్నతుని ఇంటి గేటు బైట చేతులు కట్టుకొని నిలుచుండే దళిత పేదలు ఉన్నారంటే ఆశ్చర్యం కలగదు. ఇలాంటి ఆర్థిక అసమానతలు, సామాజిక అంతరాలు దళితుల మధ్యే ఉన్నాయంటే వింతగా తోచదు. అన్ని రకాల అవకాశాలను వినియోగించుకుంటు ఉంటూ, అగ్ర వర్ణ భూస్వాముల ఇళ్ళల్లో పెంచుతున్న కుక్కలను తమ ఇళ్ళల్లో పెంచే సంస్కృతి కల్గి ఉంటూనే, దళితులం కాబట్టే వివక్షకు గురవుతున్నాం, అన్యాయం జరిగిందని గగ్గోలు పెట్టే దళిత బ్రాహ్మణులు ఉన్నారంటే ఆశ్చర్యం కలగక మానదు. వీరికే దళిత సమైఖ్య వాదమనే పాట అవసరం. ఈ భావాల్ని ఈ పుస్తకంలో దార్ల సమన్వయించిన తీరు ప్రశంసనీయం.

ప్రజాసాహితీ, జన సాహితీ లాంటి విప్లవ సాహితీ పత్రికల, సంస్థల దృక్పథాన్ని కూడా దార్ల ఈ పుస్తకంలో విశ్లేషించటం సందర్భోచితమే. సంస్కరణోద్యమాలు ఉపరితల మార్పునే తెస్తాయి కానీ, మౌలికమైన మార్పుని సాధించలేవు. దోపిడి సమాజంలో సమస్త పీడిత ప్రజల విముక్తి వర్గ పోరాటం పైనే ఆధార పడి ఉంటుందన్న "ప్రజా పత్రిక'ల వాదన సరైనదే. వర్గ పోరాటాన్ని కులం అడ్డుకుంటున్నదన్న వాదాన్ని కూడా కొట్టి పారేయలేం. కులాధిపత్యం కారణంగానే విప్లవ పార్టీలలో సైతం నాయకత్వం అగ్రవర్ణాల చేతుల్లోనే ఉండి పోయిందన్న విమర్శను కూడా వాస్తవిక దృష్టితో చూడాలి. కులాధి పత్యానికి, వివక్షకు బలమైన కారణంగా నిలిచే భూస్వామ్య, సామ్రాజ్య సంస్కృతిని నిర్మూలించే దిశగా పోరాటాన్ని సాగించాలనే విప్లవ సాహితీ పత్రికల సంస్థల పిలుపు ఆహ్వానించదగినదే. అవినీతిని, దోపిడిని, దౌర్జన్యాలను ప్రశ్నించకుండా కులంపైనే చేసే ఉద్యమాలు అశేష పీడిత ప్రజానికానికి విముక్తిని ఇవ్వలేవు. ఉద్యమ నాయకత్వం పీడిత వర్గాల చేతుల్లో ఉండాలి. కుల సమస్యపై ఏకమైనంతగా ఆర్థిక సమస్య, భూ సమస్యలపై సామాజిక వర్గాలు ఏకం కావటం లేదు. ఈ దిశగా ప్రజల్లో చైతన్యం రావలసి ఉంది.

కుల-వర్గ సమస్య, వర్తమాన దండోరా ఉద్యమ సమస్యలాంటి సామాజిక ప్రధానాంశాలపై సమగ్రమైన చర్చను లేవదీస్తూ అది సాహిత్యంలో ప్రతి ఫలిస్తున్న తీరును శాస్త్రీయంగా విశ్లేషిస్తూ ప్రచురించిన ఈ పుస్తకం దార్ల సామాజిక అవగాహనకు, సాహిత్య కృషికి, అంకిత భావానికి తార్కాణంగా నిలుస్తుంది. మాదిగ చైతన్యాన్ని మహా చైతన్యంగా మలిచి అశేష పీడిత ప్రజల ఆర్థిక సామాజిక విముక్తి దిశగా ప్రయనించాలని కోరుకుంటూ.............

-- జె. భీమయ్య

హైదరాబాదు,
25-12-2008.

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/kbook.php?id=208